

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 14/2021-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. januára 2021 v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára, zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 22 Co 42/2020 a jeho uznesením z 9. septembra 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Argumentácia ústavnej sťažnosti

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. decembra 2020 elektronicky doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 22 Co 42/2020 a jeho uznesením z 9. septembra 2020.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že v rámci žaloby žalobkyne [REDACTED] (ďalej len „žalobkyňa“) proti sťažovateľovi ako žalovanému o vyporiadanie podielového spoluvlastníctva uznesením Okresného súdu Poprad (ďalej len „okresný súd“) č. k. 9 C 18/2020-19 z 19. mája 2020 bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým sa sťažovateľovi uložilo, aby nevstupoval do bytu č. 1 na 5. poschodí bytového domu súp. č. 212 [REDACTED], a to po dobu 90 dní odo dňa doručenia uznesenia. Zároveň žalobkyni bolo voči sťažovateľovi priznané právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov sa rozhodne po právoplatnosti uznesenia samostatným uznesením.

3. Uznesením krajského súdu č. k. 22 Co 42/2020-74 z 9. septembra 2020 bolo odvolanie sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu odmietnuté. Uznesenie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 26. októbra 2020.

4. Podľa odôvodnenia uznesenia krajského súdu odvolanie bolo potrebné odmietnuť preto, že odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu bolo časovo limitované, pričom lehota jeho trvania uplynula 20. augusta 2020 a spis bol predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní až 9. septembra 2020. Podľa názoru krajského súdu vzhľadom na to, že ustanovenie § 386 Civilného sporového poriadku nepozná ako dôvod na odmietnutie odvolania prípady časovo ohraničených rozhodnutí, bolo potrebné inšpirovať sa obsolentným ustanovením § 218 ods. 1 písm. e) Občianskeho súdneho poriadku v spojení s aplikáciou analógie práva.

5. Aplikáciu uvedenej analógie krajským súdom považuje sťažovateľ za nesprávnu a porušujúcu jeho označené práva podľa ústavy a dohovoru.

6. Ustanovenie § 386 Civilného sporového poriadku nepozná krajským súdom uplatnený dôvod na odmietnutie odvolania. Ak takéhoto ustanovenia niet, všeobecný súd sa nemôže postaviť do role zákonodarcu a svojvoľne kreovať právnu normu, resp. určitý legislatívno-právny stav, ktorý nemá oporu v zákone. Uvedenú nemožnosť o to viac podčiarkuje využitie obsolentnej právnej normy, ktorá bola nahradená novou, pričom je ňou všeobecný súd pri rozhodovaní viazaný. Z dôvodovej správy k ustanoveniu § 379 (t. č.

§ 386) Civilného sporového poriadku sa jednoznačne uvádza, že „*navrhuje sa ponechať právna úprava odmietnutia odvolania z dôvodu nesplnenia tzv. podmienok prípustnosti. Uznesenie o odmietnutí odvolania nie je meritórnym rozhodnutím, len rozhodnutím o neprípustnosti odvolania z dôvodu neplnenia zákonom stanovených podmienok.*“. V zmysle tejto dôvodovej správy ak by zákonodarca mal v úmysle do dikcie tohto ustanovenia zakomponovať aj možnosť odmietnutia odvolania pre iný spôsob zániku uznesenia napadnutého odvolaním, potom by tak urobil. Všeobecný súd tak nemá legitímne možnosti na to, aby zákonodarcu suploval v intenciách toho, čo tento zamýšľal alebo nezamýšľal pri kreovaní právnych noriem. Samotný krajský súd konštatoval, že neexistuje v ustanovení § 386 Civilného sporového poriadku úprava umožňujúca odmietnutie odvolania na takom základe, ako to urobil krajský súd. Krajský súd to nahradil nesprávnou analógiou, ktorá je v rozpore s ustanovením § 386 Civilného sporového poriadku.

7. Neobstojí ani argumentácia krajského súdu, podľa ktorej „*v takých prípadoch je odvolanie bezpredmetné a rozhodnutie odvolacieho súdu by bolo iba akademické, bez praktického významu pre pomery účastníkov konania*“. Túto argumentáciu považuje sťažovateľ za nesprávnu, arbitrárnu a vysoko nespravodlivú. Uznesenie podľa § 386 Civilného sporového poriadku nie je meritórnym rozhodnutím, ale iba konštatovaním splnenia podmienok na prípustnosť odvolania. Krajský súd preto vôbec neskúmal námietky uvedené v odvolaní, ktoré smerovali predovšetkým k nepreukázaniu dôvodnosti nariadenia neodkladného opatrenia a na zneužitie práva. Sťažovateľ poznamenáva, že na základe totožných argumentov (ním po celý čas spochybňovaných ako nespôsobilých verifikovať dôvodnosť neodkladného opatrenia) došlo k nariadeniu ďalšieho neodkladného opatrenia, ktorým mu opätovne bolo zamedzené vstupovať do obydľia. Ak by krajský súd posudzoval podané odvolanie meritórne a podrobil by ho hodnoteniu dôvodnosti v zmysle sťažovateľom namietaných skutočností, nedošlo by k nariadeniu ďalšieho neodkladného opatrenia zásadným spôsobom zasahujúceho do práv sťažovateľa. Ak by krajský súd hodnotil podané odvolanie meritórne, nemohol by sa výsledok posúdenia považovať za výlučne akademický, resp. pre strany konania bezpredmetný. Práve naopak, okresný súd by bol viazaný názorom krajského súdu vo vzťahu k hodnotiacim aspektom dôvodnosti neodkladného opatrenia a tieto by musel preskúmať aj pri opätovnom návrhu

na nariadenie neodkladného opatrenia z rovnakých dôvodov. Tým, že krajský súd tak neurobil, odňal sťažovateľovi možnosť brániť sa voči uzneseniu okresného súdu, absolútne poprel dvojinštančnosť konania a spôsobil tým porušenie označených práv sťažovateľa podľa ústavy a dohovoru.

8. Keďže o odvolaní sťažovateľa nebolo náležite rozhodnuté, uznesenie okresného súdu sa stalo právoplatným, v dôsledku čoho je potrebné nazerať naň ako na vecne a právne správne, hoci neprešlo absolútne žiadnym hodnotením jeho správnosti zo strany krajského súdu. V tomto smere teda aj všeobecné súdy nazerajú na uznesenie ako na právoplatné a právne správne. Táto skutočnosť mala za následok, že aj v iných konaniach vedených medzi sťažovateľom a žalobkyňou všeobecné súdy operujú s uvedeným uznesením ako s právoplatným. Tento nesprávny postup krajského súdu ešte väčšmi ohrozil práva sťažovateľa do budúcnosti, keďže žalobkyňa sa v iných konaniach odvoláva na uvedené uznesenie ako na právoplatné a odvodzuje z neho ďalšie a ďalšie návrhy voči osobe sťažovateľa. Aj preto bolo nanajvýš na mieste, aby sa krajský súd podaným odvolaním meritórne zaoberal.

9. Nemožno prisvedčiť argumentácii krajského súdu, podľa ktorého *„v takých prípadoch je odvolanie bezpredmetné a rozhodnutie odvolacieho súdu by bolo iba akademické, bez praktického významu pre pomery účastníkov konania“*, pretože aj rozhodovanie po lehote platnosti má význam vo vzťahu k rozhodovaniu o náhrade trov konania, proti ktorému rovnako odvolanie sťažovateľa smerovalo. Ak by sa krajský súd podaným odvolaním meritórne zaoberal a stotožnil sa s odvolacou argumentáciou, musel by rozhodnúť o náhrade trov konania inak ako okresný súd. Sťažovateľ je sankcionovaný povinnosťou nahradiť trovy konania za nariadené neodkladné opatrenie, ktoré podľa jeho názoru je nesprávne a bolo nariadené v rozpore so zákonom.

10. Tým, že krajský súd nerozhodoval o odvolaní meritórnym spôsobom, odňal sťažovateľovi možnosť vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, keďže z povahy inštitútu neodkladného opatrenia vyplýva, že ho všeobecný súd nariadi na základe tvrdení žalobkyne, ktoré je povinná verifikovať a musí náležite odôvodniť potrebu neodkladnej úpravy pomerov. Sťažovateľovi je daná možnosť vyjadriť

sa k predloženým dôkazom až v odvolacom konaní a práve vtedy má krajský súd povinnosť skúmať a vyhodnocovať verifikáciu dôvodnosti a nutnosti úpravy pomerov vo vzťahu k predmetnej veci. Sťažovateľovi bola táto možnosť odňatá. V konaní vedenom okresným súdom, vychádzajúc z povahy inštitútu neodkladného opatrenia nemal možnosť vyjadriť sa k dôkazom a skutočnostiam uvádzaným žalobkyňou, lebo tak mohol urobiť až v odvolacom konaní, k čomu aj došlo. Vzhľadom na potrebu zachovania práva sťažovateľa vyjadrovať sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa mal krajský súd námietkami sťažovateľa zaoberať a meritórne o nich rozhodnúť aj napriek tomu, že lehota trvania neodkladného opatrenia uplynula. Týmto postupom krajského súdu bolo sťažovateľovi zároveň upreté aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

11. Ak by sa pripustila argumentácia krajského súdu, podľa ktorej v prípadoch, keď je uznesenie, ktorým bolo nariadené neodkladné opatrenie, časovo ohraničené a odvolaním napadnutá vec sa dostane na prejednanie odvolaciemu súdu až po uplynutí tohto časového rámca neodkladného opatrenia, spôsobilo by to v práve stav, keď by dochádzalo k bezprecedentnému porušovaniu práv odporcov a k zneužívaniu tohto inštitútu pre účely dosiahnutia požadovaného stavu, keďže by už nebola daná možnosť posúdenia uznesenia o nariadení neodkladného opatrenia v odvolacom konaní v zmysle odvolacích námietok.

12. Dosiaľ uvedené svedčí o zneužití práva a o naštrení právnej istoty, keďže krajský súd absolútne nehodnotil a neposudzoval vznesené námietky a prezentované dôkazy vyvracajúce tvrdenia žalobkyne o potrebe úpravy pomerov. Malo to za následok, že na základe rovnakých tvrdení bez akejkoľvek zmeny bolo opätovne nariadené ďalšie neodkladné opatrenie totožné vo výrokovej časti s tým, že obmedzenie vstupu bolo sťažovateľovi uložené až do skončenia konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 19 C 34/2020.

13. Sťažovateľ požaduje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie

zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove zo dňa 9.9.2020, č. k. 22Co/42/2020-74 porušené boli.

2. Uznesenie Krajského súdu v Prešove zo dňa 9.9.2020, č. k. 22Co/42/2020-74 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.“

II.

Skutkový stav veci

14. Z uznesenia krajského súdu č. k. 22 Co 42/2020-74 z 9. septembra 2020 vyplýva, že ním bolo odmietnuté odvolanie sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu č. k. 9 C 18/2020-19 z 19. mája 2020. Zároveň stranám nebola priznaná náhrada trov odvolacieho konania.

15. Podľa konštatovania krajského súdu z obsahu napadnutého uznesenia okresného súdu vyplýva, že tento limitoval dobu trvania nariadeného neodkladného opatrenia, a to na 90 dní odo dňa doručenia uznesenia. Uznesenie bolo obom stranám doručené 19. mája 2020, a preto lehota trvania nariadeného neodkladného opatrenia uplynula 20. augusta 2020. Spis okresného súdu bol predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľa 9. septembra 2020. Uplynutím lehoty 90 dní odo dňa doručenia uznesenia stranám sporu uplynula doba trvania nariadeného neodkladného opatrenia, ktoré preto v zmysle ustanovenia § 333 Civilného sporového poriadku zaniklo.

16. Podľa názoru krajského súdu aj v civilnom práve procesnom sa môžu vyskytnúť situácie, keď text zákona nedáva jasnú alebo jednoznačnú odpoveď na konkrétnu procesnú situáciu. Civilný sporový poriadok je programovo budovaný na koncepte silného sudcu, ktorému má byť procesné právo v najlepšom slova zmysle nástrojom na dosiahnutie rýchleho a spravodlivého rozhodnutia. Objektívne právo nemá a nesmie byť sudcovi „na príťaž“ a normovať doslova každý jeho krok. Istá miera voľnosti je prípustná a žiaduca. Ak z objektívnych dôvodov zákonodarca, a teda zákonné právo zlyhá, umožňuje čl. 4 Civilného sporového poriadku sudcovi právo dotvoriť na konkrétny prípad a dať tak signál zákonodarcovi, že je potrebné túto zákonom nepokrytú situáciu normatívne riešiť prijatím všeobecne záväznej právnej úpravy. Kým však zákonodarca tak urobí, nemôže konkrétny

spor „spočívať“ do účinnosti potenciálnej právnej úpravy. Sudca je viazaný povinnosťou konať účinne a spravodlivo, a nie čakať na ideálnu právnu úpravu, ktorá zodpovie všetky prípadné otázky (Števček, Marek, Ficová, Svetlana, Baricová, Jana, Mesiarkinová, Soňa, Bajánková, Jana, Tomašovič, Marek. Civilný sporový poriadok. 1. vydanie. Praha : Nakladatelství C. H. Beck, 2017, s. 37 – 41).

17. *„V prípade, keď sa pri riešení určitého prípadu nenájde ani podobná právna norma, postupuje orgán aplikácie práva podľa právneho poriadku ako celku, podľa všeobecných princípov, ktoré platia pre celý systém platného práva, prípadne podľa princípov daného alebo príbuzného odvetvia práva. Prihliada pritom na zmysel, či účel zákona, na jeho ducha“* (Najvyšší súd Slovenskej republiky sp. zn. 3 Sžf 41/2008).

18. *„S poukazom na judikatúru ústavného súdu prezentovanú v predchádzajúcom bode odôvodnenia tohto uznesenia chce ústavný súd pripomenúť a vysvetliť, že zákonodarca pri tvorbe právneho predpisu spravidla vychádza z toho, čo je bežné, z tzv. normálnych prípadov, pričom osobitné, špecifické situácie, ktoré život prináša, môžu uniknúť jeho pozornosti. V takýchto prípadoch nemôžu súdy postupovať formalisticky a zohľadniť iba doslovné znenie zákona, ktorého aplikácia môže mať protiústavné dôsledky. V prípadoch medzery zákona, ak sú dané podmienky pre dotváranie práva súdom, je súd k dotváraniu práva nielenže oprávnený, vychádzajúc z princípu rovnosti, dokonca povinný. Inštitút analógie je tak legitímnu metódou aplikácie práva a využíva sa v prípadoch, ak určitý spoločenský vzťah nie je upravený konkrétnym ustanovením príslušného zákona, resp. iného právneho predpisu (analogia legis), resp. ak existuje spoločenský vzťah, na ktorý nepamätá právna norma, ktorá by ho regulovala (analogia iuris) (II. ÚS 317/09)“.*

19. V danej veci Civilný sporový poriadok nedáva odpoveď, ako má odvolací súd postupovať a rozhodnúť v prípade, ak v odvolacom konaní uplynie doba trvania nariadeného neodkladného opatrenia a uznesenie o nariadenom neodkladnom opatrení zanikne. Občiansky súdny poriadok účinný do 30. júna 2016 v ustanovení § 218 ods. 1 písm. e) stanovoval, že odvolací súd odmietne odvolanie, ak rozhodnutie napadnuté odvolaním zaniklo inak. Rozhodnutie môže zaniknúť inak predovšetkým ak stratí účinnosť, alebo ak sú účinky jeho výroku obmedzené lehotou ustanovenou priamo vo výroku

rozhodnutia (typicky pri predbežných opatreniach). V takých prípadoch je odvolanie bezpredmetné a rozhodnutie odvolacieho súdu by bolo iba akademické, bez praktického významu pre pomery strán konania.

20. Krajský súd sa preto inšpiroval bývalým ustanovením § 218 ods. 1 písm. e) Občianskeho súdneho poriadku a vzhľadom na už uvedené skutočnosti aplikoval čl. 4 základných zásad Civilného sporového poriadku a analogicky odmietol odvolanie sťažovateľa z dôvodu, že napadnuté uznesenie okresného súdu zaniklo uplynutím doby, na ktorú bolo nariadené. Odmietnutie odvolania bráni tomu, aby sa krajský súd zaoberal dôvodmi podaného odvolania a aby skúmal vecnú stránku uznesenia okresného súdu a jemu predchádzajúce konanie.

21. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ustanovenia § 257 a § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku. Krajský súd považoval za dôvody hodné osobitného zreteľa okolnosti prípadu, keď k odmietnutiu odvolania sťažovateľa došlo z dôvodu zániku nariadeného neodkladného opatrenia uplynutím doby jeho trvania pri aplikácii čl. 4 základných zásad Civilného sporového poriadku, a nie zavinením sťažovateľa.

22. Uznesenie krajského súdu č. k. 22 Co 42/2020-74 z 9. septembra 2020 nadobudlo podľa doložky právoplatnosti vydanjej okresným súdom právoplatnosť 26. októbra 2020.

III.

Relevantná právna úprava

23. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

24. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

25. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,

c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,

d) ktorý je neprípustný,

e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,

f) ktorý je podaný oneskorene,

g) podľa § 42 ods. 2 písm. f), g), q), r), t) alebo písm. v), ktorý je zjavne neopodstatnený.

26. Podľa čl. 4 ods. 1 základných princípov Civilného sporového poriadku ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

27. Podľa čl. 4 ods. 2 základných princípov Civilného sporového poriadku ak takého ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej náuky a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

28. Podľa § 330 ods. 1 Civilného sporového poriadku súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas.

29. Podľa § 333 Civilného sporového poriadku neodkladné opatrenie zanikne, ak uplynul čas, na ktorý bolo nariadené.

30. Podľa § 386 Civilného sporového poriadku odvolací súd odmietne odvolanie, ak

a) bolo podané oneskorene,

b) bolo podané neoprávnenou osobou,
c) smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné, alebo
d) nemá náležitosti podľa § 363, ak pre vady odvolania nemožno v odvolacom konaní pokračovať.

31. Podľa § 218 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku odvolací súd odmietne odvolanie, ktoré

a) bolo podané oneskorene;
b) bolo podané niekým, kto na odvolanie nie je oprávnený;
c) smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné;
d) nemá náležitosti podľa § 205 ods. 1 a 2; ak boli dodržané podmienky podľa § 209 ods. 1 a § 211 ods. 1,
e) rozhodnutie napadnuté odvolaním zaniklo inak.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

32. Hlavným argumentom podanej ústavnej sťažnosti je právny názor sťažovateľa, podľa ktorého vzhľadom na znenie ustanovenia § 386 Civilného sporového poriadku odmietnutie odvolania z dôvodu uvedeného krajským súdom nezodpovedá zákonnej úprave. Nie je správne ani použitie analógie s poukazom na ustanovenie § 218 ods. 1 písm. e) predtým platného a účinného Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého odmietnutie odvolania z dôvodu, že odvolaním napadnuté rozhodnutie zaniklo inak, bolo možné. Všeobecný súd sa nemôže stavať do role zákonodarcu, resp. tohto suplovať. Okrem toho sťažovateľ poukazuje na závažné následky, ktoré ho v dôsledku postupu a uznesenia krajského súdu postihli. Bude musieť platiť náhradu trov prvostupňového konania, ďalej sa mu celkom odňala možnosť vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom a napokon pripustenie argumentácie krajského súdu dáva priestor k bezprecedentnému porušovaniu práv odporcov a k zneužívaniu inštitútu neodkladného opatrenia.

33. Ústavnú sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

34. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

35. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natol'ko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

36. Ústavný súd považuje za potrebné predovšetkým zo skutkového hľadiska konštatovať, že medzi účastníkmi konania sa javí ako nesporné, že včas podané odvolanie sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu bolo krajskému súdu predložené na rozhodnutie o podanom odvolaní sťažovateľa po uplynutí lehoty 90 dní počítaných odo dňa doručenia, na ktorú bolo neodkladné opatrenie z časového hľadiska vymedzené. Napriek tomu však treba poznamenať, že konštatovanie krajského súdu, podľa ktorého lehota trvania neodkladného opatrenia mala uplynúť 20. augusta 2020, je vo svetle skutkových údajov uvádzaných krajským súdom (pozri bod 4) nesprávne. V skutočnosti 90-dňová lehota

uplynula už 17. augusta 2020 (v máji z nej uplynulo 12 dní, v júni 30 dní, v júli 31 dní a v auguste zvyšných 17 dní). Toto pochybenie nič nemení na tom, že v čase predloženia veci krajskému súdu (9. septembra 2020) 90-dňová lehota skutočne už uplynula.

37. Podľa názoru ústavného súdu treba argumentáciu krajského súdu opierajúcu sa o čl. 4 ods. 1 a 2 základných princípov Civilného sporového poriadku v spojení s ustanovením § 218 ods. 1 písm. e) skôr platného a účinného Občianskeho súdneho poriadku považovať za dostatočnú a presvedčivú, a to najmä s poukazom na zásadné závery krajského súdu uvedené v odseku 16 opierajúce sa o odbornú literatúru, ale aj o judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, resp. ústavného súdu (pozri body 17 a 18). Vo svetle tejto argumentácie nie sú námietky sťažovateľa dostatočne presvedčivé.

38. Ústavný súd osobitne zdôrazňuje, že podľa § 333 Civilného sporového poriadku neodkladné opatrenie zanikne, ak uplynul čas, na ktorý bolo nariadené. Táto okolnosť výrazným spôsobom posilňuje argumentáciu krajského súdu, podľa ktorej neprichádza do úvahy preskúmať v odvolacom konaní zaniknuté (právne už neexistujúce) uznesenie.

39. Napriek tomu treba konštatovať, že sú dôvodné námietky sťažovateľa týkajúce sa jeho povinnosti nahradiť trovy konania žalobkyni, odňatia možnosti vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom a vytvorenia možnosti manipulovať s predložením spisu odvolaciemu súdu tak, aby v prípadoch odvolania proti rozhodnutiam, ktoré zanikli inak, k predloženiu spisu odvolaciemu súdu došlo až po zániku rozhodnutia z iných dôvodov.

40. Sťažovateľ je presvedčený, že za pochybenia uvedené v bode 39 nesie zodpovednosť krajský súd, čo však nemožno akceptovať.

41. Podľa názoru ústavného súdu v prípadoch podania odvolania proti takému rozhodnutiu o neodkladnom opatrení, ktorého doba trvania je vo výroku uznesenia exaktne vymedzená, je povinnosťou prvostupňového súdu predložiť podané odvolanie odporcu a príslušný spis odvolaciemu súdu čo najskôr tak, aby tento mohol o podanom odvolaní rozhodnúť ešte v čase účinnosti neodkladného opatrenia.

42. Napokon ústavný súd na okraj poznamenáva, že obsolentná (obsolétna) právna norma sa vyznačuje tým, že je súčasťou právneho poriadku, spĺňa podmienky platnosti, ale vymizla z právneho užívania, hoci nikdy nebola derogovaná (zrušená). Sťažovateľ za obsolentnú právnu normu označuje ustanovenie § 218 ods. 1 písm. e) Občianskeho súdneho poriadku (pozri bod 4), hoci v skutočnosti toto ustanovenie nie je obsolentné, ale je zrušené, a to Civilným sporovým poriadkom.

43. Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. januára 2021

Peter Molnár
predseda senátu